

Martinus

www.martinus.hu

a Szombathelyi Egyházmegye havilapja

Összefogás a Székesegyházért

Sürgetővé vált a Székesegyház tetőszerkezetének felújítása ▶ 3. oldal

Interjú Püspök atyával

Dr. Veres András megyéspüspök július 30-án mutatja be ezüstmiséjét ▶ 4. oldal

Gyereksztárok

Egyházunknak is vannak „gyermekszájai”. Ők nem a filmvásznon láthatók ▶ 11. oldal

IV. ÉVFOLYAM 7. SZÁM – 2011. JÚLIUS – ÁRA: 100 FT

VEZÉRCIKK

Egy tehén ára

Horváth István Sándor

Szüleiktől tudván az idősebbek emlegetik nálunk, hogy amikor közel 100 évvel ezelőtt templomot építettek, a gazdák családonként egy tehén árát ajánlották fel hozzájárulásként az építkezéshez. Nagy összeg volt ez akkoriban, de mindenki tudta, hogy a temploméért, az Isten házáért érdemes áldozatot hozni.

Püspök úr az elmúlt hónap egyik vasárnapjára gyűjtést hirdetett az egyházmegye főtemplomának, a Szombathelyi Székesegyháznak a felújítására. Ez a legfontosabb? – kérdezte tőlem valaki, aki valószínűleg nem értette meg a szándék lényegét. Ezt válaszoltam neki: Nem, vannak ennél fontosabbak is. Fontosabb például, hogy mindenki időben be tudja fizetni a közüzemi díjakat, és ne szereljük le a gázóráját, vagy ne kapcsolják ki nála az áramot. És az is fontos, hogy a házára felvett hitelt mindenki törleszteni tudja. Fontos, hogy jusson a gyermekeknek enivalóra és ruhára, a betegeknek gyógyszerre. De legalább tízszer ennyit fel lehet sorolni, ami teljesen felesleges pénzköltés, és aminél a Székesegyház biztosan fontosabb. Természetesen mindenki szabadon választhat, hogy hiábavalóságokra költ vagy egy jó célt támogat. Gondoljunk máskor is a Székesegyházzal!

A teskándi templomra való gyűjtéskor az egyik 5. osztályos ministránsom adott öt ezer forintot. Mondta, hogy biciklire gyűjtötte, de a templom fontosabb. Amikor gyermeki jószívűségéről az ország másik felében valaki véletlenül értesült, küldött neki egy vadonatúj biciklit. Ő már akkor megtapasztalta, hogy érdemes nagylelkűnek lenni. Most is hozott ugyanennyi adományt. Mosolyogva kérdezem tőle: Most mire gyűjtesz?

Jubileumi köszöntő

Császár István

Nagy úr az idő, de még nagyobb az idő Ura. Minden napunkat neki kell megköszönnünk és neki kell számot adni arról, hogyan használtuk fel az időt, amelyet tőle kaptunk.

Életünkben vannak olyan események, évfordulók, amelyek különösen is hálaadásra és számadásra indítanak minket. Minden pap életében ilyen alkalom pappá szentelésének évfordulója.

Egyházmegyénk főpásztora, dr. Veres András ebben az évben ünnepli ezüstmiséjét, pappá szentelésének 25. évfordulóját. Ebből az alkalomból a Martinus olvasói is tisztelettel és szeretettel köszöntik és csatlakoznak hálaadásához.

Szent Ágoston írja: *Minden idő alkalmas arra, hogy benne Istennek szolgáljunk. Használjuk fel az időt – és az szent idővé válik.*

Az elmúlt 25 év főbb állomásai: 1986. augusztus 2-án részesült az áldozópapi rendben Nyíregyházán. Ezt követően még folytatta római tanulmányait, majd 1988-ban Mezőkövesden kezdte meg lelkipásztori szolgálatát káplánként. 1990-től a papképzésben kamatoztatta tudását, mint teológiai tanár és prefektus az Egri Papnevelő Intézetben. Közben

a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Hittudományi Karán is tanított docensként. Ezt követően újra az Örök Városba kapott küldetést, 1996-1998 között a Római Pápai Magyar Intézet rektora volt. 1998-tól a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia titkáraként szolgált a Magyar Katolikus Egyházzal. 1999. november 5-én II. János Pál pápa cissai c. püspökké nevezte ki, majd 2000. január 6-án, ő maga szentelte püspökké Rómában a Szent Péter Bazilikában. Jelmondata: „Adduxit eum ad Jesum” – „Elvitte őt Jézushoz” (Jn 1,41)

2006. június 20-án XVI. Benedek pápa szombathelyi püspökké nevezte ki. Beiktatására 2006. augusztus 5-én, Havas Boldogasszony ünnepén került sor a szombathelyi Székesegyházban. Idén még újabb feladattal bízta meg a Szentatya, három hónapig a Pécsi Egyházmegye sede vacante apostoli kormányzója volt.

Püspök úr az elmúlt negyed évszázadban tudatosan törekedett arra, hogy amit az Egyház kívánt tőle, azt maradéktalanul teljesítse, s így jelmondata értelmében Istennek szolgáljon. Mária, az Egyház Anyja és Szent Márton püspök, egyházmegyénk védőszentje kísérje további főpásztori szolgálatát!

LITURGIA

Ünnepeink és emléknapijaink

Az ünnepek rangsorolása

Ipacs Bence

A szentek és boldogok liturgikus ünneplését tárgyaló cikksorozatunk eddig azal foglalkozott, hogy kiket ünneplünk. Megismertük a különböző naptárokat, s ezekből láthattuk, hogy van valamilyen rangsorolás a szentek ünneplésében, hogy miért éppen azokat ünnepeljük, akiket ünneplünk. Az így összeállt naptár szentjei sorában azonban további megkülönböztetések is vannak, ahogy arról például Szent Márton püspök tiszteletével kapcsolatban megjegyeztük, hogy míg egyházmegyéinkben főünnepnek, másutt csak emléknapijának számít a szent november 11-i ünnepe. De mit jelentenek ezek a kifejezések?

Nem minden ünnep egyforma jelentőségű. Szent Péter és Pál apostoloknak az Anyaszentegyház életében és történetében betöltött szerepét nézve nehéz lenne egyenrangú félként odaállítani Árpád-házi Szent Erzsébetet. Mégis fontos, hogy megemlékezzünk mindhámról, de szükséges bizonyos különbségtétel megállapítása a liturgikus ünneplésben. Rangsorolásképpen ezért a következő elnevezéseket használjuk: főünnep, ünnep, emléknapi, tetszés szerinti emléknapi, megemlékezés.

Azt, hogy egy szent ünneplése melyik fokozatba esik, több szempont is befolyásolja. Az általános római naptár meghatározza, hogy kiket és milyen liturgikus ranggal kell ünnepelni a világ minden részén. Ettől csak erősebb ünneplési fokkal lehet eltérni. Így emlékezzünk például július 11-én ünnepként Szent Benedek apátra Európában, mint kontinensünk fővédőszentjére, akinek ugyanakkor az általános kalendáriumban csak emléknapija van. A helyi naptár szentjeinek liturgikus rangját már a helyi egyház alakítja ki.

Az adott ünnep rangja meghatározza a liturgia – mind a szentmise, mind a zsoltószma – egy részét. Többek között azt, hogy mennyire kapcsolódnak a szentmise szövegei az ünnepléshez, mennyi és milyen szentírási szakaszok hangzanak el, énekeljük-e a Dicsőséget, elmondjuk-e a Hitvallást. Szerepet játszik továbbá abban is, hogy ha egy szent ünnepe például vasárnapra vagy egy kiemelt időszakra – például a nagyböjtbe vagy húsvét hetébe – esik valamelyik évben, akkor megünnepeljük-e, és ha igen, akkor hogyan, esetleg áttevődik egy későbbi napra az ünnepe, vagy abban az évben elmarad.

PÉLDAKÉP

Szent Anna és Szent Joachim

Déri Péter

Az Újszövetség könyvei szólnak a Szűzanya rokonairól, Erzsébetről és Zakariásról, Szalóméről és Zebedeusról, de egyetlen egy sor sem szól a szüleiről. A nagyszülők nevét az apokrif irodalom őrizte meg számunkra. Egy legenda elmeséli, hogy Annának és Joachimnak hosszú időn keresztül nem született gyermeke, ezt ők nagy csapásként élték meg, és egy alkalommal emiatt nagyon meg is szégyenítették őket. A templomba mentek, hogy áldozatot mutassanak be az Úrnak, de a főpap nem fogadta el az ő áldozatukat, mondván, hogy bűnösök áldozata nem kell az Istennek. Ez azért történhetett meg, mert a zsidó gondolkodásban a gyermektelenséget az Isten csapásaként értelmezték, tudniillik valami nagy bűnt követtek el és ezért nem ajándékozta meg őket a Teremtő gyermekkel.

A legenda szerint ez annyira letörte Joachimot, hogy elbujdosott egy időre, de egy angyal megjelent neki álmában, hogy térjen vissza feleségéhez, akivel a templomban fog találkozni. Kérjék az Isten áldását és meghallgatásra találnak. Az álomban halottak alapján cselekedett Joachim és valóban a templom Aranykapujánál találkozott másnap Annával. Az imádság után visszatértek otthonukba, Názáretbe. Az ígéretnek megfelelően Anna hamarosan várandós lett idős kora ellenére, és megszülte leányát, akit Mária-nak nevezett el. A régi hagyomány úgy tudja, hogy Mária Jeruzsálemben született meg, a Bethesda-tótól nem messze, ahová az 5-6. században bazilikát építettek, amelynek romjain ma is egy szép templom áll.

A jó Isten megadta a kegyelmet ennek az idős házaspárnak, hogy az Egyiptomból hazatérő Szent Családdal találkozzanak és kezükbe foghassák unokájukat, a világ

Megváltóját. Ennél nagyobb ajándékot és vigasztalást nem is kaphatott volna ez az öreg házaspár a fiatal korukban elszenvedett megpróbáltatások és megaláztatások után.

Szent Anna tisztelete éppen ezért mindig is nagy volt a katolikus világban, nálunk, magyaroknál különösen is. Az asszonyok sok ügyükben-bajukban fordultak hozzá segítségért, főként a szerelem, párkeresés, gyermektelenség, házasságra készülés, gyermekáldás, szülés, gyermektelenség és a háztartás ügyeiben. A különféle céhek is szívesen fordultak hozzá oltalomért: különösen a szövőmunkások és a csipkeverők.

Úgy gondolom, hogy ma is minden család bátran fordulhat Szent Annához és Szent Joachimhoz bármilyen kéréssel, amely a családját érinti, mert ők örömmel tolmácsolják kéréseinket unokájuk, az Úr Jézus felé.

Istenünk, ki Szent Joachimot és Szent Anna asszonyt arra választottad, hogy tőlük szülessék Egyszülött Fiaid édesanyja, az ő közbenjárásukra kérünk, add meg, hogy elnyerhessük az üdvösséget, amelyet minden nép számára ígértél. Ámen.

Gyermeket váró édesanya imája

Dicsőséges édesanya, Szent Anna, Isten az áldott állapotban lévő anyák támaszául is rendelt téged. Bizalommal és állhatatosan kérek ezért, könyörögj érettem és szívem alatt hordott gyermekemért! Isten óvjon meg minket minden bajtól!

Szent Anna, te állj mellettem majd akkor is, amikor világra hozom gyermekemet! Esdj ki számomra erőt és türelmet, hogy áldozatos szeretettel fogadhassam azt, akit már most nagyon szeretek!

Két legdrágább Édesanya, Szent Anna és Istenszülő, Boldogságos Szűz Mária, könyörögjetek értünk! Szűzanyám és Szent Anna, bízom bennetek! Ámen.

Összefogás a Székesegyház felújításáért

Dr. Veres András megyéspüspök úr nemrég a Szombathelyi Egyházmegye főtemploma, a Sarlós Boldogasszony Székesegyház tetőszerkezetének sűrű felújítása ügyében fordult az egyházmegye lelkipásztoraihoz, a hívekhez és valamennyi segítő szándékú emberhez. Statikusok és szakemberek vizsgálatai alapján ugyanis bebizonyosodott, hogy mára sajnos halaszthatatlanná vált a templom tetőszerkezetének helyreállítása.

A Főpásztor a felújításhoz szükséges anyagi erőforrások előteremtésében – a nagyvárosok számára kiírt pályázati lehetőségek hiánya miatt – kéri a hívek szíves segítségét, bízva abban, hogy amennyiben a hívek körében meghirdetett gyűjtés sikeresnek bizonyul, lehetővé válik a templom egyébként is felállványozott oldalsó falfelületeinek renoválása is. A legkedvezőbb ajánlatok alapján a tetőfelújítás 95 millió forintba, míg a külső tatarozás 45 millió forintba kerül. A mintegy 140 millió összköltségű felújításhoz éppen ezért rendkívüli gyűjtést hirdet egyházmegyénk Főpásztora.

Püspök úr bízik az egyházmegye híveinek nagylelkűségében, utalva a korábbi – több esetben akár országos szintű – gyűjtések és összefogás sikereire. Felhívásában utal arra is, hogy a Székesegyház az egyházmegye valamennyi hívőjének közös temploma, az itt élő katolikusok számára az Egyház iránti

szerepet hordozója, egyszersemind az egység kifejezője is. A Család Évében ilyen módon is kifejezhetjük összetartozásunkat egyházmegyénk anyatemploma és közösségünk iránt.

Amennyiben Ön is szeretné támogatni a Székesegyház felújítását, úgy adományát a Szombathelyi Egyházmegye OTP Bank NyRt.-nél vezetett számlájára (11747006-22894126) „Székesegyház” megjelöléssel szíveskedjen elküldeni.

Segítségüket és nagylelkűségüket előre is köszönjük! Isten fizesse meg áldozatvállalásaikat és adományaikat!

Az egység jegyében

Az egységre törekvés, az egység keresése fontos feladata a társadalom tagjainak. Megmutatkozhat ez például egy kisebb csoport, plébánia híveinek körében, egyházmegyei szinten – erre hív a székesegyházi gyűjtés is –, országos viszonylatban, de az országhatáron is átívelhet, két nemzetet összekapcsolva. Az országhatárokon átívelő egységkeresésről tesz tanúbizonyságot két, közelmúltban lezajló esemény is: egy imanap és egy zárandoklat.

Több mint ezer hívő jelenlétében került sor a negyedik szlovák–magyar imanapra június 25-én, Mátraverebély-Szentkúton. Érkeztek zárandokok határon innen és túlról: Losonc-ról, Érsekújvárról, Ipolyságról, Tatabányáról. A katekézisben Márfi Gyula veszprémi érsek és Frantisek Rábek Szlovákia táborig püspöke szólt a hívekhez. Márfi Gyula hangsúlyozta, hogy nincs egyetlen olyan vallási közösség sem, amely annyira nemzetközi lenne, mint a Katolikus Egyház. Frantisek Rábek kiemelte,

hogy nem a nemzethez való tartozás az első a keresztény ember életében, mert akkor a kereszténység egyfajta folklórrá degradálódik. Az új evangelizációnak éppen az az egyik célja, hogy a kereszténység érvényesülhessen a különböző nemzetek egymás közötti kapcsolatában.

A Czestochowai Fekete Madonna hiteles másolatát június 30-án fogadták a budapesti Parlament előtt, közjogi méltóságok jelenlétében, majd körmenetben kísérték végleges helyére, a Szent István-bazilikába. 1939-ben indult utoljára Magyarországról Czestochowába vonat kifejezetten zárandoklat céljából. Erre emlékezve és a június végi EU-elnökség átadás-átvétele jegyében indult június 27-én vonat Budapestről Jasna Górába 640 zárandokkal, ahol közösen imádkoztak a két nép 2011-es európai szolgálatáért, a lengyelek és a magyarok boldogságáért, jólétéért, a két ország előljáróiért.

RÖVID HÍREK

Antonio Paolucci professzor, a Vatikáni Múzeumok igazgatója nyitotta meg az intézmény új kiállítását június 21-én. Az új kezdeményezés a neves XX. századi francia művésznek, Henri Matisse-nak és egyetlen teljes egészében szakrális alkotásának, az 1948 és 1952 között készített, venci kápolnának állít emléket. Az új Matisse-terem a Vatikáni Múzeumok kortárs művészeti gyűjteményének a része és Matisse legkisebb fia, Pierre 1980-ban a pápa múzeumának szánt adományát tárja a nézőközönség elé.

Június 25-én a Balti-tenger partján fekvő Lübeckben Angelo Amato bíboros, a Szenttéavatási Ügyek Kongregációjának prefektusa boldoggá avatott három német papot, akiket egy evangélikus lelkésszel együtt Hitler 1943-ban halálra ítélt és kivégeztetett. A boldoggá avatási szentmisét az óváros Jézus Szíve-temploma előtti téren tartották, ahol egykor a három katolikus káplán, Johannes Prassek, Eduard Müller és Herrmann Lange szolgált. Az ünnepi eseményen több mint tízezer hívő vett részt. Amato bíboros a szentmise elején felolvasta Benedek pápa dekrétumát, mellyel a három német papot a boldogok közé iktatta.

Kateketikai segédanyagokat tesz közzé a Család Évében az MKPK Hitoktatási bizottsága. Az összeállítás célja, hogy segítse a családokat abban, hogy ellen tudjanak állni a családi értékek lerombolására irányuló törekvéseknek. A család minden korszakban és társadalomban a legalapvetőbb, emberi életet befogadó, védelmező és életre nevelő közösség, védendő érték. Annak ellenére, hogy a családról számos szakirodalmi mű látott már napvilágot, a család helyzete, létezésének jogai, felelősségei és sértetlensége sok ország jogrendjében nem kapta meg az őt megillető védeltséget.

Új integrált hírportált indított a Vatikán, amelyen az első klikket június 28-án nyomta meg a pápa. A news.va június 29-étől mindenki számára elérhető. A portálon elsősorban a pápa utazásairól, programjáról, tanításairól számolnak majd be, továbbá közölni fogják a különböző vatikáni hivatalok hivatalos közleményeit, híreit is, és a világegyház, valamint a helyi egyházak életének fontosabb eseményeiről is beszámolnak a tervek szerint. A news.va a Vatikán interneten elérhető médiaszolgáltatásait is összefogja majd.

Interjú Dr. Veres András megyéspüspökkel

H. Pezenhófer Brigitta

Dr. Veres András megyéspüspök úr július 30-án, 10 órakor mutatja be ezüstmiséjét a Sarlós Boldogasszony Székesegyházban. A jubileum alkalmából az elmúlt 25 év papi szolgálatáról kérdeztük a Főpásztort.

Ha papságának időszakát nézzük, két évet plébánián töltött, majd tanított, előjáró, titkár volt, és tizenegy éve püspök. Melyik szakasz milyen örömet adott Önnek? Hogyan élte meg az egyes változásokat? Hogyan telt az elmúlt 25 év?

Nagyon mozgalmasan. Életem legnagyobb ajándékának tekintem, hogy pap lehetek. A felkészülés – előjáróim akarata szerint – kicsit hosszúra sikeredett azáltal, hogy Eger, majd pedig Budapest után Rómába küldtek tanulni. Nagyon vágyódtam már a lelkipásztori munka után, amikor nyolc év tanulás után végre papi munkát végezhettem. A mezőkövesdi két év, ahol minden lehetőségem meg volt arra, hogy dolgozhassak, paptársaimnak és a segítőknek is köszönhetően nagyon sok örömet adott. Majd a papnevelés és a tanítás feladata előbb Egerben, majd pedig Budapesten is, kezdetben nagy kihívást, később pedig sok-sok örömet adott. Igyekeztem kamatoztatni, amit Rómában tanulhattam, s a lehető legtöbbet akartam átadni belőle a kispapoknak és a világi hallgatóknak. Nyolc

év után váratlanul ért a kérés, hogy térjek vissza Rómába rektornak a Pápai Magyar Intézetbe. Azon túl, hogy nagyon megtisztelő volt a feladat, s érdemtelennek is éreztem magam erre, ki ne tért volna vissza szívesen a kereszténység fővárosába? De a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia tagjainak kérésére két év után újra haza tértem. A Konferencia Titkárságának vezetését bízták rám. Ha valamire nem, akkor erre

a feladatra biztosan nem készítettek fel a teológiai tanulmányaim során. Viszont kiváló munkatársakat is kaptam, akikkel – bízom benne – sikerült jól megoldani a naponta jelentkező új feladatokat.

Erre az időre esik a püspökké szentelése ideje is. 1999. november 5-én neveztek ki egri segédpüspökké, s 2000. január 6-án Boldog II. János Pál pápa szentelt püspökké. Bár igyekeztem a szükségnek megfelelően és a tőlem telhető módon segíteni az Egri Főegyházmegyében is, de érthető módon munkám és időm döntő részét a titkári feladatoknak kellett szentelnem. Nyolc év alatt nagyon sok olyan eseményben és tevékenységben kellett részt vállalnom, amelyek – remélem – jó eredményeket hoztak magyar népünk és Egyházunk számára.

Immár öt éve pedig a Szombathelyi Egyházmegye püspökeként igyekszem az itt élő emberek üdvösségének munkálója lenni. A huszonöt év mozgalmasságához még hozzá tartozik az a valamivel több, mint három hónap is ebben az évben, amikor a szombathelyi feladataim mellett egyidejűleg a Pécsi Egyházmegye apostoli kormányzója is voltam. Talán így tömondatokban és röviden, de sikerült az elmúlt 25 év eseményeit elmondanom.

Nem csak az elmúlt huszonöt évet, de az egyes változásokat is örömmel értem meg, mert bármilyen feladatot és megbízást kaptam, ezeket úgy fogadtam, mint Isten ajándékát, illetve szándékát. Ez adott mindig erőt, lelkesedést, hitet és elszántságot új feladataim ellátásához.

Hogyan élte meg a papságot a plébánián, titkárként, majd püspökként?

Már a papság utáni vágyamat is az Istennel való személyes kapcsolat keresése vezette, ezért papként még inkább törekedtem ennek megélésére. Ez több-kevesebb eredménnyel talán sikerült is. Papként, tanárként, titkárként és püspökként is sokféle kihívásnak kellett megfelelni, de elsősorban mindig pap, imádkozó, az emberek üdvösségéért élő pap szerettem volna lenni. Persze ebben korlátaim, gyengeségeim és bűneim akadályoztak, de Isten, aki ismeri, mi lakik az ember szívében, hiszem, hogy megbocsátja ezeket. Csak azt tudom mondani, amit Péter apostol mondott Jézusnak: *Uram, tudod, hogy szeretlek (Jn 21,16).*

Hogyan értékeli püspöki éveit?

Nagy merészség lenne részemről önma-

gam munkáját értékelni. Erre nem is vállalkozom. Ha kell, tegyék meg mások! De azt gondolom, hogy a huszonöt év is rövid idő a mi munkánk eredményét vizsgálni, s ráadásul nem is tudhatjuk, hogy a lelkekben hogyan rezonált mindaz, amit mondtunk, vagy tettünk. Egyet tudok, mindig igyekeztem a tőlem telhető legtöbbet és legjobbat tenni. Így szeretnék élni ezután is!

Ki tud emelni olyan emlékeket, amelyekre különösen is nagy szeretettel gondol?

Sokat, nagyon sokat ki tudnék emelni, de hogy azt mind fölemlegessem, ahhoz ennek az interjúnak a kerete túl szűkös. Talán egyet közülük mégis megemlíthetek. Nagyon szerettem hitoktatni és a gyerekekkel foglalkozni. Első állomáshelyemen egy év után sikerült elérni, hogy beengedjenek az iskolába tanítani. Az egyik iskolába érkezve rendszerint előfordult, hogy amikor gyalogosan érkeztem az iskola felé, a rám várakozó elsőáldozásra készülő gyermekek már messziről észrevettek, – elkéredzkedve a szünetben felügyelő tanároktól – csoportosan elém szaladtak köszönteni. Ezt az emlékeket sem fogom soha elfelejteni. A tanárok többször meg is jegyezték: András atya, ilyet még nem tapasztaltunk!

Milyen tervei vannak mostanság?

Szeretném, ha a Család Éve sok lelki hasznot hozna a mi egyházmegyénkben élő családok számára is. Még sok esemény lesz az év folyamán, amelyek ezt a vágyott célt elérhetik. Ezek között az egyházmegyénkben működő papok szüleivel való találkozás egyik kiemelt esemény lesz. Egyik elődöm, gróf Mikes János püspökké való kinevezésének van 100. évfordulója ebben az évben, erről is szeretnénk megemlékezni. Már az ez évi Szent Márton-ünnepségünk a 2016. évi nagy ünnepség előkészítésének a jegyében kerül megrendezésre. Ha a Szentatya nem hirdet jövőre tematikus évet – az mindig elsőbbséget élvez – akkor a jövő esztendő az új evangelizálás ügyének szeretném szentelni.

A család és a másképp gondolkodók

Marx Gyula és Erzsi

Mielőtt érdemben írnanék a témáról, ejtsünk néhány szót arról, kik a másképp gondolkodók. Érthetnénk e fogalmon a vallástalanok és a vallást nem gyakorlók népes táborát is, magam azonban azt tapasztaltam, hogy az egyházi házasságra készülők túlnyomó többsége – s ez figyelmeztető jel – a gyakorlatban nem különbözik az előbbiektől. Maguk ezt úgy fogalmazzák meg: én hívő vagyok a magam módján. Hajlok arra, hogy másutt húzzam meg a határvonalat. A család az Egyház tanítása szerint szentségi házasságon alapul, mely az égben köttetik, életre szól, s amelyben Isten áldása a gyermek, amely nem teljes a gyermekek nélkül. Másképp gondolkodónak tehát inkább azokat az embertársainkat gondolom, akik a fentiek egyikét-másikát, vagy éppen egyikét sem tartják alapvetően fontosnak.

Számos, fiatalok körében végzett felmérés azt látszik igazolni, hogy a felnőtté válást közvetlenül megelőző időszakot jellemzi a házasság, mint leginkább boldogságot megalapozó társ kapcsolat elismerése, és a saját gyermekek utáni vágy. Sok-sok kutatást megérne annak tisztázása, hol siklik ki ez a véleményem szerint természetes törekvés. Nem vitatható ugyanis, hogy a későbbiekben egyre kevesebben kötnek házasságot, ráadásul a megkötött házasságok is egyre gyakrabban végződnek válással. A demográfiával foglalkozók körében pedig általánosan ismert tény, hogy átlag eggyel kevesebb gyermek születik meg ténylege-

sen, mint ahányat a szüleik eredetileg terveztek. A magyar családok harmada gyermektelen, további harmadában egy gyermeket nevelnek, s csak egyharmadában él kettő vagy több gyermek. Nincs e tekintetben sem különbség a vallásukat gyakorlók és a nem gyakorlók között.

Hegyet mászni, s a szép panorámában gyönyörködni lehet úgy is, hogy az ember bakancsot húz a lábára, társakat toboroz, korán kelve nekikezd a túrának, közben jókat beszélget, vagy éppen élvezzi az erdő és a természet csodáit, úgy jut fel a hegy csúcsra, majd vissza, s estére kellemesen elfáradva tér nyugovóra. Lehet azonban helikopterbe ülni, s két perc alatt odarepenni, majd vissza. Mindkét turista ugyanazt a panorámát csodálhatja meg, mégis hajlamos vagyok azt hinni, hogy a kétféle mód alapvetően különbözik, mégpedig abban, hogy az elégedettség, az öröm, amit ez a tevékenység kivált, egyenes arányban van a befektetett energiával, idővel. Akik egy párkapcsolatot az együttéléssel kezdenek, a helikopteres turistához hasonlítanak. Nem tanulják meg azt az élvezetet, amit egy kitűzött cél felé törekvés, folyamatos haladás kínál. Ki kell mondanunk, hogy a tartós, időök viharait kiállni képes házasságot a házasság előtti tisztasággal lehet megalapozni.

Nekem akkor lesz gyermekem, amikor már mindent meg tudok adni neki – hallom a leggyakoribb kifogást a gyermektelen szülőktől. Ha ez lenne a követendő minta, kihalt volna az emberiség. Nem nehéz belát-

ni, hogy a gyermekeket nem azok vállalják, akik már mindent meg tudnak adni, hanem azok, akik hajlandóak a rendelkezésükre álló javakat, melyet eddig kétfelé osztottak el, három-, négy- vagy többfelé osztani. Cserébe a többfelé osztott szeretetet kapják, amely az egyetlen olyan jószág a világon, melyet minél többfelé osztunk, annál több lesz belőle.

A családra értéként tekintőknek be kell látniuk, hogy kisebbséget alkotnak egy család- és gyermekellenes társadalomban, melynek alapértéke önmagunk megvalósítása. Az a feladatunk, hogy mindennapi gyakorlatunkkal felmutassuk azt az értéket, amelyet fontosnak vallunk. Éljük örömben, szeretetben, egymás szolgálatában mindennapjainkat. Ha vonzó példát látnak a fiatalok, követni fognak bennünket.

Családi majális Oladon

Bodorkós Imre, Hegyi Sándor, Horváthné Vértési Mária

Május 28-án az oladi Batthyány-templomban gyűltek össze az egyházmegye családjai. A szentmise és a felnőttek délelőtti programja a templomban, a regisztráció, a korosztályos foglalkozások, a baba-mama szoba, a büfé és a délutáni fakultatív programok pedig az Oladi Művelődési Központban kaptak helyet. 10 órakor püspöki szentmisével kezdődött a hivatalos program. Püspök atya homíliájában a családról beszélt egy latin mondásra alapozva, amely magyarul így hangzik: „Örülhet, aki jó családban élhet”. Külön kiemelte, hogy a családi háttér a papi hivatások szempontjából is rendkívül fontos. Szólt arról, hogy azoknak a családoknak is napról napra meg kell erősödni küldetésstudatukban, akiknek élete harmo-

nikus és boldog, hiszen a házassági kapcsolat is állandó ápolásra, gondozásra szorul. A szentmise után a papi hivatás és a család kapcsolatára irányult a figyelem.

Mikolás Attila kőszegi káplán, valamint Pete-Polgár Máté harmadéves körmendi kispap szülei egy kerekasztal-beszélgetésen osztották meg gondolataikat, élményeiket saját fiúkkal kapcsolatosan. A majálison minden korosztály találhatott kedvére való elfoglaltságot, választhatott az akadályverseny, a kerekasztal vagy a biciklis akadálypálya, a plébániákat bemutató filmvetítés, a bábozás, metázás közül, illetve gyakorolhatta az újraélesztést, tanulmányozhatta a tűzoltóautókat.

Délután, a Karmel együttes koncertjén elcsendesedve ráhangolódhattunk a záró litániára, melyben hálát adtunk az egész nap ajándékaiért, és köszönetet mondtunk mindenkinek, aki a szervezésben, előkészítésben, lebonyolításban részt vett.

Beszélgetés dr. Velkey Györggyel

Ács Eszter Mária, Molnár András / Martinus

A Keresztény Értelmiségiek Szövetsége pódiumbeszélgetésén június 7-én dr. Velkey György orvos, a Magyar Református Egyház Bethesda Gyermekkorházának főigazgatója volt a vendég. A hitről, a szívről és a reményről hallhattunk ezen a kora nyári estén. Megtudhattuk, hogy Velkey doktor számára a munkája mellett a család is kiemelkedő szerepet játszik az életében, hiszen öt gyermek édesapja. Szerinte minden sikeres férfi mögött egy kiegyensúlyozott feleség áll, kialakítván ezzel egy szeretetteljes családi közeget. Arra a kérdésre, hogy a gyógyításban segít-e a hit, azt felelte, hogy a szaktudás mellett mindenképpen szükség van hitre mind az orvos, mind pedig a beteg részéről. A racionális gyógyítás mellett meghatározó az ima ereje, Jézus szerepe.

Hitoktatók Te Deuma a Szent Márton-templomban

Németh Erika SSS / Martinus

Egyházmegyénk hitoktatói június 15-én gyülekeztek az év végi hálaadó szentmisére és az azt megelőző elmélkedésre. Kirner Zoltán becehelyi esperesplébános tartotta az elmélkedést, majd dr. Veres András megyéspüspök úr vezetésével, a jelenlévő atyákkal közösen bemutatott szentmiseáldozattal adtunk hálát az elmúlt év kegyelmeiért. Főpásztorunk felhívta figyelmünket arra, hogy ne az emberi elismerések motiváljanak minket a hitoktatásban végzett munkánkban, hiszen Jézus a követőinek nem ígért a földön könnyű életet, így a mi feladatunk sem végezhető nehézségek, megpróbáltatások nélkül. A szentmise végén Hegedűs Ferenc zalalövői hitoktatót köszöntöttük nyugdíjba vonulása alkalmából, akinek ezúton is boldog nyugdíjas éveket kívánunk!

Mindszenty-kiállítás Körmenden

Dr. Gyürki László / Martinus

A Batthyány kastély kápolnája adott helyet Andor Imre Mindszenty-díjas kutató kiállításanyagának. A gyűjtemény képekben, újságcikkekben, könyvekben mutatja be a hercegprímás életét és munkálkodását. A kiállítás június 18-i megnyitó ünnepségén szép számmal jelentek meg az érdeklődők. Móricz Péter megbízott igazgató üdvözlő szavai után a Béri Balog Ádám Együttes énekelt zsoltárt latin nyelven, majd Geosics Bernadett szavalta el Nagy Gáspár költeményét. A kiállítást dr. Gyürki László pápai prelátus nyitotta meg, aki beszédében kiemelte, hogy a kiállítás célja jobban megismerni a bíboros életét és munkásságát, hiszen a kommunista világban négy évtizeden át mindent megtettek annak érdekében, hogy gyalázzák, befeketítsék, és emlékét is kiirtsák.

Pap- és diakónusszentelés a Székesegyházban

Kovács József / Martinus

Dr. Veres András megyéspüspök áldozópappá szentelte Ipacs Bence diakónust, valamint diakónussá Molnár János, Németh Csaba és Óra Krisztián akolitusokat június 18-án a Székesegyházban. A szentelendők vállalták a szenteléssel járó kötelezettségeket: hirdetik az evangéliumot, megtartják a cölibátust, imádkozzák a szent zsolozsmát, bemutatják a legszentebb áldozatot, és engedelmisséget fogadnak a mindenkori megyéspüspöknek. A szertartás a Mindenszentek litániájával folytatódott. A jelöltek leborultak a földre. Ez a teljes megsemmisülést fejezi ki, valamint azt, hogy életüket teljes mértékben Isten

akarátának rendelik alá. Ezután a püspök imádság és kézrátétel által átadta a Krisztustól kapott hatalmat és küldetést. A diakónusokat plébánosaik átlósan felöltött stólába és dalmatikába öltöztették. A püspök kézrátétele után a jelen lévő papok is az újmisési fejére tették kezüket, jelezve, hogy befogadják az egyházmegye papi közösségébe, ezt követően Harangozó Vilmos kőszegi esperesplébános adta rá a papi hatalmat jelképező stólat és miseruhát. A nagycsütörtökön szentelt krizmával a Püspök atya megkenté az újonnan szentelt kezét, átadta az áldozati kelyhet és paténát, majd békecsókkal köszöntötte. Az apostoli papság kegyelmét elnyerve az Eucharisztia liturgiáját paptestvéreivel együtt mutatta be, a szentmise végén újmisési áldásban részesítette a jelenlévőket.

Családi nap Jánosházán

Varju Gábor / Martinus

A Jánosházi Keresztény Családközösség Egyesület szervezésében június 12-én került megrendezésre a családi nap a település központjában található Mária-kertben. Bodorkós Imre plébános nyitotta meg az ünnepet, beszédében arról szólt, hogy a szentségi házasságra épülő pozitív üzenettel kell a világ felé fordulni. A köszöntő után a család témájú rajzpályázat díjátadása következett. Az óvodások a mindennapi életből vett példák segítségével rajzolták le, mit gondolnak a családról, míg az iskolások a szentéletű családapa, Batthyány-Strattman László családjának életével kapcsolatos munkákat készítették. Akadályverseny, állatsimogató, lovaglás, kézműveskedés is várta a fiatalokat, az idősebb családtagok pedig a Mária-kert árnyas fái alatt beszélgettek.

Kórushangverseny Szentpéterfán

Kocsis Jolán / Martinus

Szentpéterfán, a Szent Péter és Pál apostolok templomban adott hangversenyt a szombathelyi Pedagógus Vegyeskar Egyesület június 19-én, a délutáni litánia után. Az énekkar műsorán reneszánsz, klasszikus és romantikus zeneszerzők kórusművei mellett spirituális feldolgozások is felhangzottak. A jó akusztikájú templomban – akár a kórus-tagok énekeltek, akár a szólisták (Horváth Andrea, Rivo Zsófia, Járfás Szintia, Torma Sándor, Serényi Gábor, Faragó Balázs) – szinte szárnyaltak a dallamok. Az énekkart Bognár Nóra vezényelte, orgonán kísért Bekéné Fazekas Gyöngyi. A műsort Lakner András orgonaszólója tette teljessé. A tehetséges jáki fiatalember, aki szentpéterfai gyökerekkel is bír, a bécsi zeneakadémia orgona tanszékén tanul.

RÖVID HÍREK

Idén is közös megemlékezést tartott a város, a szalézi egyházközség és számos Szent Kvirin tisztelő a Savariában vértanúhalált szenvedett sziszeki püspök emléknapján. A Szent Kvirin ünnep június 5-én szentmisével kezdődött a szalézi templomban, ahol P. Halász István egykori rendházigazgató mutatta be aranymiséjét a hívek és a város meghívott vezetői, képviselői jelenlétében. Ezt követően könyvbemutatóra hívták az érdeklődőket.

A ministránsfoci-bajnokság idei döntőjének június 10-én Csesztreg adott otthont. Az esperesi kerületekben megrendezett elődöntők alapján Csehimindszent, Jánosháza, Lenti, Milejszeg, Muraszemenye, Nemesbőd, Szentpéterfa, Szombathely-Szalézi és Csesztreg csapata mérhette össze erejét. Idén az egyházmegye bajnokcsapata Szentpéterfa, az ezüstérmes Lenti, a bronzérmes csapat pedig Jánosháza lett. A bajnokság gólkirálya a lenti Nagy Róbert 11 góllal.

Dr. Veres András megyéspüspök úr 95 (kőszegi, bozsoki, cáki, kőszegfalvi, kőszegdoroslói, kőszegszerdahelyi és velemi) fiatal részesített a keresztény nagykorúság szentességében június 12-én a kőszegi Jézus Szíve templomban. A fiatalok beszélgettek a közösségi életről, jártak családnál, eljuthattak a domonkos nővérek és a verbita atyák rendházába, de ellátogattak a szociális otthonokba is.

A Székesegyház felszentelésnek ünnepére (június 14.) a Ferences Plébánia zarándoklattal vonult. Sokan meghallották P. Orbán Márk plébános hívó szavát, hogy közösen zarándokoljanak egyházmegyénk főtemplomába. Gyerekek, fiatal családok, a Ferences Világi Rend, a Jézus Szíve Család, ministránsok és sokan a Ferences templomba járók közül együtt mentek a szép ünnepre lobogókkal, zászlókkal és szobrokkal. Egy nagyvárosban, mint Szombathely is, ritkaság a népies, ugyanakkor lelkileg felemelő körmenet, zarándoklat.

Az egyházmegye katolikus iskoláiban június 15-én búcsúztatták az idei tanévet. A kőszegi Jézus Szíve templomban hálaadó szentmisével, majd színdarabbal, néptáncal, másnap pedig tanévzáró ünnepéssel folytatódott az iskolaév lezárása. A celldömölki Szent Benedek iskolában is elballagtak a nyolcadikos diákok. Az intézményben szavalattal és az énekkarosok búcsúdalával köszöntek el a tanévtől.

Család – Látogatás

Dr. Martos Levente Balázs

S arlós Boldogasszony ünnepének történetét, ahogy Mária osztozott Erzsébettel a különleges hivatás örömeiben, mindannyian ismerjük. Keresztelő János rugdalózó ujjongással jelzi Erzsébet méhében: már most tudja, hogy „Urának anyja” jött látogatóba. Ez az ünnep, egyébként a szombathelyi Székesegyház búcsúnapja, hagyományosan a rövid latin „*visitatio*”, azaz „látogatás” nevet viseli. Elnevezése bizonyára nemcsak arra a fizikai eseményre emlékeztet, hogy Mária felkereste Erzsébetet, és segített neki a szülésre való felkészülésben, hanem arra a teológiai tényre is, hogy gyermekeik csodás születésével Isten látogatta meg a két nőt.

Védőszentjeinket, égi pártfogóinkat nem véletlenül kapjuk. Ahogy egy-egy szerzetest Krisztus Urunk életének valamely titkáról neveznek el, hogy erről elmélkedjen, életében mintegy maga is ezt a titkot sajátítsa el, úgy egy templom búcsúünnepének valósága is átjárhatja a róla nevezett közösség életét. Vajon mit jelent a „*visitatio*”, mint a szombathelyi Székesegyház búcsúnapja? Milyen jelentősége van az egyházmegye életében?

Ha a szombathelyi Székesegyházra gondolok, az jut eszembe, hogy az nemcsak a benne vasárnapról vasárnapra összegyűlő plébániai közösségé, hanem az egész egyházmegyéé. Papok és hívek együtt „látogatunk” a Székesegyházba, otthont találunk, illetve Isten „*meglátogat*” bennünket. Ilyen isteni látogatásnak, sorsfordító eseménynek tűnik egy-egy papszentelés, az egyházmegye egységét kifejező püspöki szentmise, s ha más módon és más értelemben is, de ilyen látogatás lehetett a Székesegyház lebombázásának tragédiája, majd újjáépítésének és szépítésének öröme is.

Domenico Ghirlandaio: Mária és Erzsébet találkozása (1486-1490)

Hol válhatna láthatóbbá az egyházmegye „*családjának*” egysége, mint éppen itt, a Székesegyházban? S mi másért érdemes ide eljönni, mint azért, hogy osztozzunk az Istentől kapott hivatás örömeiben, ahogy Mária és Erzsébet is tette?

A híres francia szobrász, Rodin készített egy kis kompozíciót „*Katedrális*” címmel. Két egymás felé hajló kezét látunk, ámde két emberi alakot sejtünk bennük, akik egymás felé vágyakozva és egymást védve állnak egymás mellett – kapcsolatuk, hűségük, szerelmük a „*katedrális*”. Ebbe a katedrálisba, a megszentelt emberi kapcsolat terébe, ha egyáltalán, hát csak tisztelettel léphetünk be – ugyanakkor oltalmat, megnyugvást, békét találhatunk itt. Hiszen a család, amely egy férfi és egy nő elkötelezett szerelmére épül, mindkettőt jelenti: szent és sérthetetlen, kizárólagos odaadást, ugyanakkor olyan közösséget, amely képes befogadni a vendéget, amely elfogadja a gyermeket, ápolja a beteget és gyengét, s amely a növekedés terepe a magát felnőttnek érző számára is. Nem elég az „*együttlét*” – közösség kell. Nem elég a közösség – szabadság is kell. Nem elég a szabadság – korlát és irány

is kell. Nem elég a korlát sem – bizalom és szeretet is kell.

Hálás vagyok Istennek azokért a családokért, akiknek gyógyító szeretetét, bátorító őszinteségét papként, „látogatóként” meg tapasztalhatom. Azért megyek, mert a szeretet tapasztalatára van szükségem – arra, amelyről tanúságot teszek, s amelyet a családban tapasztalok. Ebben a szeretetben osztozunk mindannyian. Azért megyek, mert értékesnek szeretném tapasztalni papi életemet – hogy Krisztus valahogy rajtam keresztül is szívébe fogadhassa ezt a családot. Emberségemben elfogadottan, papságomban befogadóan – talán így összegezhetem látogatásaim tapasztalatát. Úgy hiszem, hogy ezekben a látogatásokban is épül az Egyház.

A „*visitatio*”, a látogatás titka programot jelent családok és papok számára egyaránt. Osztozást az Istentől kapott élet csodájában és csodálatában. Annak tapasztalatát, amit a keresztény társadalmi erkölcs alapjaként is emlegetnek: senki sem született hiába. Annak tapasztalatát, hogy gondjainkban és örömeinkben osztozhatunk, papok és családok – Isten szent színe előtt, Isten hajlékában.

Az élet szolgálatában – 4. rész

Egy özvegy, aki megmenti népe életét (Jud 8,9-9;14)

Dr. Gyürki László

S zemléletesen látjuk a nagy kontrasztot Judit könyvének első felében. Az egyik oldalon ott az ellenséges hatalom, aki meg akarja semmisíteni Izraelt, a másik oldalon pedig ott van ennek a népnek az erőtlensége, aki fél a pusztulástól. Amikor Izrael úgy érzi, hogy az ellenség megsemmisítheti, akkor lép fel Judit, a fiatal özvegy, hogy felelőssé a reményt és kiárassza az élet magvát.

Izrael elvesztette reményét saját jövője számára, azért is határozzák el: öt nap után feladják a várost, megadják magukat. Ez az ultimátum Istennek. Mintha ezt mondaná Izrael: öt napot adunk neked, hogy megszabadíts minket, ha ezt nem teszed, akkor megtagadjuk téged. Ez Izrael állandó és javíthatatlan

hibája: közvetlen eredményt akar. Ez a kereskedő magatartása: egyik kezemmel adom a pénzt, a másikkal veszem az árut.

Már a kivonuláskor is sokat kellett e miatt Mózesnek szenvedni, mert a nép nem bízott az Úrban. Ugyanezt tette Jézus idejében is: állandóan jelet és csodát követelt tőle.

Most Judit bölcs és tekintéllyel teli beszédében az igazi hitre hívja népét, amely nem abban áll, hogy diktálja Istennek a törvényeket, hanem elfogadja azt, amit ő kíván. Judit biztos abban, hogy a szabadulás megtörténik, de hogy mikor és hogyan, az Isten kezében van.

Biztos abban is, hogy a szabadulás egészen másképpen érkezik, mint ahogy azt az embe-

rek várják. S íme, valóban ez történt, Isten megalázta Izrael hatalmas ellenségét egy asszony által. A győzelmet a gyengeségben adta. Ugyanaz történt, amit Mária hirdetett magasztaló énekében: Felemeli a kicsit, megalázza a hatalmást.

Isten itt nem úgy cselekedett, mint a Vörös-tengernél, itt a győzelem a sátor csendjében történt, egy asszony tervében, aki azonban Istenre való hagyatkozással viszi végbe cselekedetét.

A helyzet megfordul. A halálfenyegetés és félelem megszűnik és Judit asszonyi és özvegyi gyengeségében kinyilvánítja, hogy az igazi élet az Istenben való feltétlen bizalomban van.

SZENT MÁRTON PÜSPÖK ÉLETE

Poitiers-től Milánóig:
találkozás Hilariusszal
és a pannóniai út kezdete

Egyházmegyénk szülöttének és védőszentjének életrajzát Sulpicius Severus (363 k. – 420 k.) írta meg „*Vita Martini*” (Szent Márton élete) címen. Rovatunkban ebből közlünk részleteket.

Márton ezután, felhagyva a katonai szolgálattal, elment Szent Hilariushoz, Pictavium (Poitiers) város püspökéhez, akinek Isten titkaiban való hite miatt ekkoriban csodálatos híre volt, és nála is maradt egy ideig. Hilarius megpróbálta Mártont a diakonátus szolgálatával megbízva szorosabban magához és az isteni szolgálathoz kötni, de ő ismételten vonakodott ettől, azt hangoztatva, hogy méltatlan rá. A nagy bölcsességű férfi belátta, hogy csak egy módon tudja lekötelezni, ha olyan feladattal bízta meg, amelynek elfogadásához alázatra van szükség. Így arra kérte, hogy ördögűző legyen. Ezt a papi fokozatot Márton nem utasította vissza, nehogy úgy tűnjék, hogy megveti a kisebb papi rendet. Nem sokkal később figyelmeztetést kapott álmában, hogy valóságos lelkületből fakadó gondoskodással keresse fel a szülőházáját és szüleit, akiket még a pogányság tartott fogva. Szent Hilarius beleegyezésével útra kelt, miután a püspök sok kéréssel és könnyel kérve kérte, hogy térjen vissza. Mint mondják, szomorúan indult a zarándokútra, s előre megmondta a testvéreknek, hogy sok nehézséget fog elszenvedni, amit a későbbi események igazoltak is.

Márton, miközben eltévedt az Alpokban, rablók fogságába került. Az egyik már felemelte a fejcsőjét, hogy lesújtson vele a fejére, de egy másik visszatartotta a gyilkos jobbát. Hátrakötötték Márton kezét, és az egyik társukat megbízták, hogy őrizze, és vegyen el tőle mindent. Ő, miután elvitte a rejtekhelyre, kérdegetni kezdte, hogy kicsoda valójában. Azt válaszolta, hogy Krisztus követője. A rabló többször megkérdezte, hogy fél-e tőle. Erre Márton rendíthetetlen nyugalommal megvallotta, hogy sohasem volt ilyen nyugodt, mert tudja, hogy Isten irgalma leginkább a megpróbáltatásokban jön segítségül, s inkább szánja őt, mert rablóként élve méltatlan Krisztus irgalmára. Majd elkezdte az evangéliumot magyarázni, és Isten igéjét hirdette neki. Minek részletezzem? A rabló hívő lett, elkísérte Mártont, és megmutatta neki a helyes utat. Kérte, hogy imádkozzon érte az Úrhoz. Később szerzetes lett, s amit itt elmondtunk, tőle magától hallottuk.

Szent Hilarius, régi magyar néven Szent Vidor (315 körül–367)
Latinul alkotó ókeresztény író, egyháztanító az egyházatyák egyike.

IRODALOM

Sík Sándor naphimnusza

Szauer Ágoston

Ehavi versünk címére tekintve bizonyára a Mária, József és Jézus alkotta családra gondolunk, illetve arra, hogy a Család Éve apropóján mutatunk be egy költeményt. Ahogy azonban haladunk sorról sorra, rá kell jönnünk, hogy a címet sajátos értelemben használja a költő. Olvassuk tehát végig a verset, s emeljük ki néhány vonását.

Sík Sándor: Szent család

Fekszem a fűben a napon,
Szememre húzva kalapom.
Ölel a forró fényözön.
Más semmivel nincs most közöm.

Öllelek, iszlak, értelek,
Te éltető, arany meleg,
S téged, testetlen tiszta fény,
A napnak, a napnak szól ave-m.

Árad belém a végtelen,
A határtalan szerelem,
A mindenséget ölelő,
Most minden egy és minden Ő.

Mind, aki issza sugarát,
Iker, rokon, felebarát.
Ő én családom, szent család,
Fejed ha mellém hajtánád!

Én te vagyok és te vagy én.
Nincs más igaz a föld színén.
Mind, ami az Egyből való,
Egymásnak szívére való.

Atyámfiai, gyerekek,
Csak egyet tudok: szeretek.
Igyátok fel a fény szavát:
Vagyunk: szeressünk! Nincs tovább.

Sík Sándor piarista tanár, költő, irodalomtörténész rendkívül felkészült, szuggesztív személyiség volt. Emberként, költőként is nagy hatással volt például

Radnóti Miklósról, aki jórészt neki köszönhetően katolizált, sőt, Radnóti maga a mester keresztelte római katolikussá a Szent István Bazilikában, 1943-ban.

A Szent család című költeményben először a versindító alaphelyzettel találkozunk. Könnyen elképzeljük a költőt a

Sík Sándor (1889–1963)
piarista tanár, költő, műfordító

nyári, forró mezőn heverve, sütkérezve, ellazult, fogékony állapotban, ahol a természet részének, a nagy Egész egyetlen, minden mással egyenrangú elemének érezheti magát. Már a második versszakban emelkedett hangon üdvözli, magasztalja a napfényt, ave-val köszönti. Szinte panteista módon átérzi a természet egységét, isteni eredetét, ahol minden mindennek testvére: „*iker, rokon, felebarát*”; s megértjük a címbéli „*szent család*” jelentését. Eszünkbe jut Assisi Szent Ferenc Naphimnusza, Napfivére, Holdnővére. Egységesen magas hőfokon izzó sorok vezetnek el az utolsó versszakig, a világot egybe ölelő szeretet megvallásáig és parancsáig. Eljut a vers a tetőpontjáig, a végső pontig, az omegáig, ahol megszűnik a mondanivaló, ahol el kell hallgatni, ahová sokat mondóan pontot kell tenni.

A forró nyárban, a napfényben hunyorgva talán mi is megérezzük valahol, hogy Isten gyermekeiként a mindenség testvérei, családtagjai vagyunk.

Nyári olvasmányok

Ki ne látta volna a *Nemo* című rajzfilmet, esetleg a *Nemo kapitányról* szóló filmet, vagy a nagyon érdekes *Utazás a Föld középpontja felé* című családi mozit.

Ezek azonban csak feldolgozásai az eredeti, fantáziadús írásoknak, amelyeken sok gyerek nőtt fel és izgult a főszereplőkért a könyveket olvasva.

A könyvek szerzőjének a nevét nálunk nemzedékről nemzedékre magyarul Verne Gyulának írták és mondták, noha francia volt, Jules Verne (1828-1905). Magunkénak tudtuk, ahogy magukénak tudták az angolok, németek, oroszok, amerikaiak. Regényei a világirodalom legtöbb nyelvre lefordított, legnagyobb példányszámban elkelt művek. Verne a tudományos-fantasztikus regény, a sci-fi megteremtője. Szerették régen, és lelkesednek érte ma is, mert képzelőereje olyan világot varázsolt olvasói elé, amelyben kaland, hősiesség, valóság és képtelenség harmonikus egységbe kerül.

Verne kitűnő társasági csevegő volt. Úgy mesélt távoli tájakról, mintha maga járt volna a messzeségekben, amelyekről olvasott. Szenvedélyesen olvasott a felfedezésekről és az egzotikus szokásokról. Izgatták az új tudományos felfedezések.

A Verne regények közül feltétlenül el kell olvasni a *Némó kapitányt*, a *80 nap alatt a Föld körül*, a *Kincses sziget* című műveket. A *Grant Kapitány gyermekei*, a *Dél csillaga*, a *Tizenöt éves kapitány*, a *Sztrogof Mihály* című regények a Föld különböző tájain játszódnak, jellegzetes embereket és lebilincselő történeteket mutatnak be. Műveiből már közel 200 filmfeldolgozás készült. Az UNESCO nyilvántartása szerint évtizedek óta a legtöbbet fordított szerzők közé tartozik.

A magyarokat is kedvelő, de Magyarországon sohasem járt író hazánkhoz kapcsolódó művei: a *Sándor Mátyás*, a *dunai hajós*, a *Várkastély a Kárpátokban*. Ezekben is a szabadságjogokért harcoló hősokeket mutatja be, ahogyan életében is harcolt a gyarmatosítás, a rabszolgaság ellen.

Verne Gyula könyvei olvasóit igazi élményekkel, igazi hősökkel, valódi érzelmekkel ajándékozzák meg.

Nézz körül az otthoni könyvespolcokon, hátha akad egy-két Verne könyv. Nem bánod meg, ha belevágsz. A szókinced gazdagodik és fantáziavilágod eredetibbé, színesebbé válik.

AZ OLDALT ÖSSZEÁLLÍTOTTA: SALAMON VIKTÓRIA

Tóbiás, az engedelmes fiú

A bibliai történet az ószövetségi régmúltban játszódik. Ezt a könyvet az *Aldások Könyvének* is nevezik azért, mert a benne leírt imádságok a hálaadás és áldás szavai. Tóbiás könyve családi történet.

Tóbiás Ninivében élt, családja nem gazdag és nem is szegény. Valamiben azonban bővelkedik. A jószívűségben és a bátorságban. Az apa, Tóbit, az Úr parancsait halálveszélyben és megfélemlítés ellenére is teljesíti. Jó példát, jó leckét adva fiának Tóbiásnak.

A család életében nagy szerencsétlenség történt, amikor az apa megvakult. Ekkor a szegénység is bekopogott az ajtajukon. Tóbit fontos feladatot bízott fiára. Tóbiás számára ez a felnőttkor kezdetét jelentette. Segíteni a család szorult helyzetén. El kellett utaznia messzi vidékre, hogy apja kölcsönadott pénzét hazahozza.

Isten Rafael főangyalt küldi az ifjú úti-

társának. Tóbiás, ahogy apjának, úgy a számára ismeretlen, de nagyon megbízható útitársnak szavait is engedelmesen követi. Az angyal nemcsak elhozza a pénzt, hanem még feleséget is talál Tóbiásnak, majd orvosságot is ad, hogy a fiú meggyógyítsa apja vak szemét.

A Székesegyház Madonna-kápolnájában, amelyet korábban az Angyalok-kápolnájának neveztek, az oltár jobb oldalán Rafaelt és Tóbiást festette meg Josef Winterhalter: Tóbiás kezében hal, melynek epéje orvosság, és előttük egy kiskutya szalad, aki már előre viszi az idős szülőknek a jó hírt fiuk hazatéréséről.

Az elbeszélésben a családi érzület különleges bájjal jut kifejezésre. Igen nemes a felfogása a házasságról: keresztény a kereszténység előtt. Rafael angyal kinyilvánítja Isten gondviselő tevékenységét, amelynek ő is eszköze. A könyv egyik célja Isten jóakaró gondoskodásának bemutatása.

Lásd meg fiaidnak fiait! (128. zsolttár)

Az ószövetségi vallásosságot még erősen áthatotta a tudat, hogy az igaz ember itt a földön kapja jutalmát a törvény megtartásáért. A hosszú élet Isten ajándéka. A családi és nemzeti boldogság egybeolvad – a zsolttáros szavai szerint.

A Szentatya a valenciai családtalálkozó alkalmából elhangzott beszédében ezt mondta: „*A nagyszülőket soba, semmilyen indokkal nem szabad kizárni a családi környezetből. A nagyszülők, főként, amikor a hit tanúi is, olyan értéket képviselnek, amelytől nem szabad megfosztani az új nemzedéket.*” Az Egyház mindig megkülönböztetett figyelmet szentelt a nagyszülők szerepének és elismerte milyen nagy értéket jelentenek emberi, társadalmi, vallási és spirituális szempontból egyaránt. VI. Pál és II. János Pál pápák is több alkalommal hangsúlyozták az egyházi közösség irántuk érzett háláját.

A nagyszülőknek fontos szerepük van az unokák életében. Példát mutathatnak, taníthatnak, és akkor is ott vannak a gyerekek mellett, amikor az elfoglalt szülők nem érnek rá.

De az is igaz, hogy az unokáknál hálásabb „*közöniséget*” keresve sem találni. A nagyszülő szerető törődése, okos maga-

tartása hozzájárul ahhoz, hogy a szeretett unoka valóban úgy érezhesse, övé a legjobb nagypapa vagy nagymama (esetleg mindkettő) a világon. De a majdani emlékezéshez emlékekre is szükség lesz: közös fényképek, videofelvételek, mindmind emlékként fognak szolgálni egyszer.

Nagyon fontos, hogy a nagyszülő továbbadja a hagyományokat. Minden családban vannak olyan mesék, dalok, családi történetek, amelyek nemzedékről nemzedékre öröklődnek. Jó, ha megtanítják ezekre az unokákat, hogy egyszer majd ők is tovább tudják adni az övéiknek. Sok gyermek a nagyszüleitől tanul imádkozni, ők viszik először a templomba. Tőlük kapják az első képes Bibliát és imakönyvet.

Angliai és walesi 11 és 16 év közöttiekkel való beszélgetések során a magatartáskutatók úgy találták, hogy azok a fiatalok, akik többet beszélgetnek a nagyszüleikkel – beleértve tanácsok vagy pénz kérését is –, jobban kijönnek a társaikkal és kevesebb közöttük a magatartászavar és a hiperaktivitás.

Júliusban van Szent Joakim és Szent Anna ünnepe. Az Úr Jézus nagyszüleinek megünneplése még inkább ráirányítja a figyelmet a jó keresztény nagyszülők életére és érdemeire. Ők a biztos imaháttér a gyermekeik és unokáik számára. Kapocs a múlt és a jelen között. Ők azok, akik a mennyországban közbenjárnak gyermekeikért, szeretett unokáikért.

Via Sancti Martini

Szalai Attila, Fotó: Gedeon Tamás

A Szent Márton szülővárosát és végső nyughelyét összekötő zarándokút Szombathely és a szlovéniai Mártonhely közti 125 km hosszú szakaszát 2006 őszén avatták fel. Az út ezen része a történelmi Szombathelyi Egyházmegye területén halad át, több helyet is érintve, amely őrzi a szent emlékét. Cikksorozatunkban az út bejárása során szerzett élményeinket szeretnénk megosztani az olvasókkal, remélve, hogy nyomunkban mások is útra kelnek.

Zalavörösi indultunk zarándokutunk kétnapos őrsei szakaszára. A kisváros helyén a római időkben katonai tábor létesült a Borostyánkő út zalai átkelőjét őrizendő. Később Salla néven városi rangú településsé vált. Kisebb múzeumban kapunk ízel-

tőt a város történetéből, a romkertben pedig egy korabeli épület maradványait is megtekinthetjük. Utunk érinti a város Szent László tiszteletére szentelt templomát, aki határőrvidekeink kedvelt védőszentje. A Zala hídján átkelve felkapaszkodunk a Pacsa-hegyre, majd a szőlőket elhagyva bükkerdőkön át vezet az út Felsőcsödére. A falu közelében a középkorban Szent Márton tiszteletére szentelt templom és kolostor állt. Mára csupán a helye azonosítható, Alsócsöde felől lehet elérni. Újra erdők következtek. Egy helyen épp ott jártunkkor vágtak hatalmas irtást. A túloldalon még látótávolságban megvolt a következő sárga jelzés, ki tudja, mi a helyzet azóta.

Egy szépen gondozott tisztáson értük el az egykori Szatta falu helyén a község török által lemészárolt lakóinak emléket állító kopjafát, majd áthaladtunk a mai településen. Innét néhány kilométer a Kerka völgyében fekvő Ramocsa. Április utolsó napján jártunk itt, a falu határában éppen májusfát fa-

ragtak. Nyugati irányba fordulva a közúton körülbelül egy kilométer után értünk Kercakápolnára, majd a folyón átkelve Magyarföldre. Az út innét felvezet a Berki-hegyre, ahol még több boronafalú, öreg pince található. Majd ismét erdőben haladtunk nyugati irányba, a határ felé. Kercaszomor közelében értük el a középkori Szent Vencel-templom helyét. A török időkben romossá vált épület tégláit a kercaszomori református templom építéséhez használták fel. A Kercapatakon átkelve értünk a Kerca és Szomoróc faluk egyesítéséből létrejött településre, melynek sajátos, természetközeli jelleget ad, hogy házai szellősen, egymástól távolabb épültek, köztük zöld területekkel. Történetének jelentős eseménye volt, hogy a trianoni békediktátumban a határt a két falu között húzták meg, a lakosság azonban fegyvert fogott, és elkergette a szerb csendőröket. Megtorlásként a résztvevőket börtönbe zárták és éhezttették, de kiállításuk eredményeként Szomoróc mégis magyar maradhatott.

Gyereksztárok

Salamon Viktória

Még a tizenéves kort sem érték el, mégis az egész világ ismeri őket: rengeteg a pénzük, még több a csodálójuk, elegáns partikra járnak, szinte bármit megvehetnek maguknak, rajongók milliói bálványozzák őket.

Talán emlékszel Macaulay Culkinra, a *Reszketek betörők* című film kis hősiére, vagy a Harry Pottert alakító Daniel Radcliffe vagy a Narnia gyerekszereplőire? Kedvesek és ügyesek a kamerák előtt, és nem mellékesen dúsgazdagok. Mindezek ellenére felmerül a kérdés, hogy valóban boldogok-e? Gyermekként világhírűvé válni nem biztos, hogy olyan irigylésre méltó dolog, mint amilyennek látszik.

Lehet, hogy már neked is eszedbe jutott, hogy milyen jó lenne gyerekként, fiatalon híresnek lenni. A TV-ben, filmben szerepelni. Akkor felfigyelnének rád az emberek, sok pénzed lenne és csupa klassz ruhád, és oda utaznál, ahová szeretnél. Az iskolában is elnézőek lennének veled, így viszonylag könnyen vennéd az akadályokat. Az osztályban a többiek kicsit irigykednének, de inkább csodálnának.

Gyereksztárokat főképpen az amerikai filmipar termelt ki magából. Az életük hirtelen reflektor-

fénybe került, és ha vonzóak és kedvesek voltak, több filmben is szerepeltek.

Ha nyomozol valamennyit az életük után, hamar kiderül azonban, ha csak egy jó család nincs a kiemelt gyerekszínész mögött, bizony sok keserűség, csalódás éri őket. A sztárság nem jár együtt a boldogsággal. Kihuny a reflektorfény, aztán jön az alkohol és a drog. Pillanatok alatt felnőtt férfivá és nővé érnek, és kötelező partnereik is gyakran változnak. Az elveszett gyermek és ifjúkor pótolhatatlan űrt és fájdalmat hagy maga után.

A felnőttkort elért gyermek hírességek élete egészen változatos képet mutat. Néhány szerencsés mellett, a legtöbben egyszerűen eltűnnek a hódolók szeme elől, rosszul bánnak a pénzüikkel, és sokszor a családjuk miatt kerülnek a lejtőre.

Egyházunknak is vannak „gyereksztárjai”. Csakhogy ők nem a filmvászonra és nem a kifutón láthatók. Róluk nem a sztármagazinokban olvashatsz. Ők a jóság és erény példaképei, a szeretet gyermekhősei. Ők Jézus barátai. Őket követni üdvösség. Miért keresnél hamis gyöngyöket? Miért hódolsz a pillanat sztárjainak? Inkább ismerd meg Savio Domonkos, Laura Vicunja, Fatimai Ferenc és Jácinta vagy Goretti Mária élettörténetét.

Ők valóban boldogok voltak, és ha követed őket, te is boldog leszel.

Daniel Radcliffe

Macaulay Culkin

Mondd,
te kit választanál?

Goretti Szent Mária

Savio Szent Domonkos

Papi dispoziciók – 2011

2011. augusztus 1-jétől a Megyéspüspök rendelkezése szerint a következő, lelkipásztorokat érintő változások lépnek érvénybe a Szombathelyi Egyházmegyében.

Nyugállományba vonul

Takács Ferenc (Ostffyasszonyfa), *Kovács Miklós* (Zalaháshágy).

Plébánosi kinevezések és áthelyezések

Kirner Antal Zoltán Becsehelyről a Celldömölki Nagyboldogasszony Plébániára, *Orsós Zoltán* Egyházszáradócról a zalaháshágyi plébániára, *dr. Perger Gyula* atya pedig – római tanulmányait befejezve – Toronyba kerül. *Horváth Gábor* szentgotthárdi káplán a becse-

helyi, *Gombos Tibor Bálint* – a Székesegyházi Főplébánia eddigi káplánja – pedig egyházszáradóci plébános lesz.

Kápláni kinevezések

Tóth Jánost (Zalaegerszeg) a szombathelyi Szent Márton Plébániára, az újmises *Ipacs Bencét* a Szentgotthárdi Plébániára küldi káplánnak dr. Veres András megyéspüspök.

Központi szolgálat

Új státuszba, egyetemi lelkésznek nevezi ki a Főpásztor *dr. Németh Norbert* atyát, aki a Székesegyházi Főplébánia megüresedett kápláni feladatkörét is ellátja. *Dr. Perger Gyula* atyát pedig a Szombathelyi Egyházmegyei Kincstár, Könyvtár és Levéltár püspöki referensévé nevezi ki a Megyéspüspök, megköszönve elődjeinek, *dr. Sill Ába Ferenc* és

Brenner József atyáknak sokévi, lelkiismeretes szolgálatát.

Betegszabadság

Nagy Péter celldömölki plébánost tartós betegszabadságra küldi Püspök atya, és gyógykezelése alatt felveszi az Egyházmegyei Papi Otthonba.

Excardináció

Kiss László Gábor toronyi plébánost dr. Veres András elengedi a Misszióstarsaság (Lazaristák) Magyarországi Tartományába.

Területi átszervezések

Püspök atya az ostffyasszonyfai plébániát filiává minősíti át, és a kenyeri plébániához csatolja, a váti plébániát szintén filiává minősíti át, és a nemesbódi plébániához csatolja.

DVD AJÁNLÓ

Kiadónk új filmjei

Mátyás Zsófia

A Martinus Kiadó templomokat bemutató DVD-sorozata új taggal bővült. *A jáki templom kincsei* címmel ezúttal Jákra kalauzoljuk el a nézőket. A település híres templomát és a falu történetét dr. Rátkai László atya mutatja be, aki immár 27 éve a jáki hívek lelkipásztora.

A korábban megjelent, zalavölgyi és őrségi templomokat bemutató DVD-k mellett, reméljük, aktuális kiadványunk is felkelti a hívek érdeklődését, hiszen a lemezen található templomtörténet a gazdag képi, szöveg- és hanganyaggal érdekes összeállítás a templom- és településtörténet iránt érdeklődők számára.

Dr. Veres András megyéspüspök úr vezetésével április 30-án Mátraverebély-Szentkútra zárandokoltak az egyházmegye hívei, mintegy 1300-an. A zárandoklatról készült dupla DVD-t ajánljuk azoknak, akik részt vettek ezen az imádságos közösségi összejövetelen és szívesen meghallgatnák újra Főpásztorunk homíliáját, visszaidéznék e közösségi élmény lélekiemelő pillanatait, s megtekintenék a csodálatos tájat. Továbbá ajánljuk azoknak is, akik egészségi vagy egyéb okok miatt csak otthonról, lélekben tudtak csatlakozni zárandoklatunkhoz.

A jáki templomot és a zárandoklatot bemutató dupla DVD megrendelhető az info@martinuskiado.hu e-mail címen és a www.martinuskiado.hu webáruházban, de személyesen is megvásárolható a Püspöki Palota portáján, 1490 Ft-os áron.

Fókuszban programok, események

július 17–22. (vasárnap–péntek)

Hivatástisztázó lelkigyakorlat (Mátraverebély-Szentkút)

július 18–23. (hétfő–szombat)

A Szombathelyi Egyházmegye családtábora (Zalaegerszeg, Mindszenty József Általános Iskola és Gimnázium kollégiuma)

július 30. (szombat)

10 óra Dr. Veres András megyéspüspök úr ezüstmiséje (Szombathely, Székesegyház)

HUMOR

– Egyszerűen érthetetlen, hogy miért nem füttyülte ki a közönség ezt a rém unalmas darabot – mondja egy kritikus a színház előtt a másik kritikusnak.

– Mondd, te tudnál egyszerre ásítani meg füttyülni is?

Pistike hegedül. A koncert előtt szépen előveszi a hegedűtokot, majd kinyitja, de látja, hogy az apja fegyvere van benne. Felkiált:

– Na most el tudom képzelni apukámat a bank előtt a hegedűvel!

A SZENTATYA IMASZÁNDÉKAI JÚLIUS HÓNAP

Általános imaszándék

Hogy a keresztények működjenek közre, főleg a szegényebb országokban, az AIDS-betegek anyagi és lelki szenvedéseinek enyhítésében.

Missziós szándék

Hogy a szerzetesnők, akik missziós területeken dolgoznak, legyenek az evangélium örömeinek tanúságtevői és Krisztus szeretetének élő jelei.

Főszerkesztő: Ipacs Bence

Főszerkesztő-helyettes: Teklits Tamás

Szerkesztők: Déri Péter, Horváth István Sándor, H. Pezenhófer Brigitta, Mátyás Zsófia, Salamon Viktória

Nyomdai kivitelezés:

Print Invest Magyarország Kft.
(9027 Győr, Almafa u. 13.)

Felelős vezető:

Ványik László ügyvezető igazgató

Megrendelés száma: 92632
2011. július

Kiadó: Martinus Könyv- és Folyóirat Kiadó
9700 Szombathely, Berzsenyi Dániel tér 3.,
Telefon: 94/513-191,

E-mail: info@martinuskiado.hu,
Internet: www.martinuskiado.hu

Felelős kiadó: Teklits Tamás igazgató

ISSN 2060-145X

Az újságban található cikkek a forrás megjelölésével szabadon felhasználhatók.